

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

16 בפברואר 2026

1184

כ"ט בשבט התשפ"ו

עמוד

128 הצעת חוק רשות המורשת ביהודה והשומרון, התשפ"ו-2026

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חבר הכנסת מטעם ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת:

הצעת חוק רשות המורשת ביהודה והשומרון, התשפ"ו-2026*

פרק א': מטרה ופרשנות

1. מטרת החוק מטרת חוק זה לקבוע אחריות ישירה של מדינת ישראל לטיפול בעתיקות ובאתרי מורשת וארכיאולוגיה ביהודה והשומרון ולאכיפתם של חוקים שנועדו לצמצם את הפגיעה בהם, בהתחשב בהיבטים הייחודיים להם ביהודה והשומרון.
2. הגדרות בחוק זה -
- "אזור" - כל שטח שהממונה לפי צו העתיקות היה מוסמך לפעול בו ערב תחילתו של חוק זה;
- "אתר" - מקום היסטורי כמשמעותו לפי צו העתיקות;
- "חוק יסודות התקציב" - חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985¹;
- "חוק רשות העתיקות" - חוק רשות העתיקות, התשמ"ט-1989²;
- "מוסד מוכר" - כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958³;
- "המועצה" - מועצת רשות המורשת שהוקמה לפי סעיף 6;
- "המנהל" - מנהל רשות המורשת שמונה לפי סעיף 16;
- "עתיקה" - כמשמעותה לפי צו העתיקות;
- "צו העתיקות" - צו בדבר חוק העתיקות (יהודה והשומרון) (מס' 1166), התשמ"ו-1986⁴;
- "רשות המורשת", "הרשות" - רשות המורשת ביהודה והשומרון שהוקמה לפי סעיף 3;
- "רשות העתיקות" - הרשות כהגדרתה בחוק רשות העתיקות;

ד ב ר י ה ס ב ר

העתיקות); זאת, מכוח סמכותו של המפקד הצבאי באזור ובהתאם לדיני התפיסה הלוחמתית שלפיהם מנהלת מדינת ישראל שטחים אלו זה שנים רבות.

מטרת הצעת החוק המתפרסמת בזה היא לקבוע בחקיקה ראשית אחריות ישירה של המדינה לטיפול בעתיקות ובאתרי מורשת וארכיאולוגיה ביהודה והשומרון, כדי לשפר ולייעל את הטיפול בהם ולצמצם את הפגיעה בהם. לפיכך מוצע בין השאר להקים רשות מקצועית ועצמאית שהנושא יהיה באחריותה, להקנות לה את כלל הסמכויות הנדרשות לשם כך ולאפשר לה להפעילן בהתאם לתחיקת הביטחון כמפורט בהצעת החוק, ולהבטיח תקציב קבוע למימון פעילות הרשות במסגרת תקציב משרד המורשת.

סעיפים מוצע לפרט את מטרת הצעת החוק כאמור 1 ו-2 ולהגדיר את המונחים המשמשים בה, ובין השאר מונחים אלו:

כללי לנוכח פעולות מתמשכות ונרחבות של פגיעה באתרי עתיקות ומורשת ביהודה והשומרון ושוך עתיקות קיבלה הממשלה את החלטה מס' 90 מיום 1 בשבת התשפ"ג (29 בינואר 2023) (להלן - החלטת הממשלה מס' 90), ובהתאם לה גובשה תוכנית להצלה, לשימור, לפיתוח ולמניעת שוד והרס עתיקות באתרי מורשת באזור יהודה והשומרון. בהחלטת הממשלה מס' 786 מיום כ"ח בתמוז התשפ"ג (17 ביולי 2023) אושרה התוכנית והוקצו תקציבים הנדרשים ליישומה. כיום הטיפול באתרי עתיקות בישראל הוא בתחום אחריותה של רשות העתיקות, ואילו הטיפול באתרי עתיקות ומורשת ביהודה והשומרון הוא באחריות יחידת קצין מטה ארכיאולוגיה במינהל האזרחי, הפועלת לפי דיני האזור (להלן - קמ"ט ארכיאולוגיה), ובפרט החוק הירדני וצו המפקד הצבאי באזור המתקן אותו (חוק העתיקות, מס' 51 לשנת 1966, וצו בדבר חוק העתיקות (יהודה והשומרון) (מס' 1166), התשמ"ו-1986 (להלן - צו

* הצעת חוק מס' פ/2346/25 (מספר פנימי: 2200570); הועברה לוועדה ביום ד' בתמוז התשפ"ד (10 ביולי 2024).

¹ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

² ס"ח התשמ"ט, עמ' 88.

³ ס"ח התשי"ח, עמ' 191.

⁴ קובץ המנשרים מס' 75, התש"ן, עמ' 32.

"תחיקת הביטחון" - הדין ותחיקת הביטחון כהגדרתם בצו בדבר פרשנות [נוסח משולב] (יהודה והשומרון) (מס' 1729), התשע"ד-2013;⁵
"השר" - שר המורשת.

פרק ב': רשות המורשת ביהודה והשומרון

3. (א) מוקמת בזה רשות המורשת ביהודה והשומרון; הרשות היא תאגיד כשר לכל חובה, וכות ופעולה משפטית המתיישבות עם אופיו וטבעו כגוף מאוגד.
- (ב) רשות המורשת היא גוף מבוקר כמשמעותו בחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב].⁶
- (ג) רשות המורשת תפעל לפי מדיניות הממשלה ובהתאם להוראות חוק זה.
- (ד) רשות המורשת תהיה האחראית הבלעדית לטיפול בכל ענייני המורשת, העתיקות והארכיאולוגיה באזור, ויהיו נתונות לה כל הסמכויות הנתונות לממונה לפי צו העתיקות והסמכויות לפי חוק זה, ובכלל זה -
- (1) חשיפה וחפירה של אתרים;
 - (2) שימור, שחזור ופיתוח של אתרים;
 - (3) ניהול, אחזקה והפעלה של אתרים ושמירה עליהם;
 - (4) שימור ושחזור של עתיקות;
 - (5) ניהול אוצרות העתיקות של האזור, שמירתם והפיקוח עליהם;
 - (6) פיקוח על חפירות ארכיאולוגיות;
 - (7) פיקוח ואכיפה בתחום העתיקות והמורשת באזור;
 - (8) עריכת מחקרים ארכיאולוגיים וקידום;
 - (9) ניהול ואחזקה של ספרייה מדעית לארכיאולוגיה ולהיסטוריה של ארץ ישראל ושכנותיה בנושא עתיקות ומורשת באזור;
 - (10) ריכוז, תיעוד ורישום של מידע ארכיאולוגי על עתיקות ומורשת באזור;
 - (11) קיום ועידוד של פעולות חינוך והסברה בתחום הארכיאולוגיה;
 - (12) קיום קשרים מדעיים בין-לאומיים בתחום הארכיאולוגיה;
 - (13) סמכות לרכוש מקרקעין לשם שמירה, שימור, מחקר ופיתוח של אתרים;
 - (14) סמכות להפקיע מקרקעין ועתיקות לשם שמירה, שימור, מחקר ופיתוח של אתרים.

ד ב ר י ה ס ב ר

הרשות תהיה מוסמכת לטפל באתרי עתיקות ומורשת שהוכרזו כמקום היסטורי על פי תחיקת הביטחון ולהפעיל את סמכויותיה בשטחים שבהם היה קמ"ט ארכיאולוגיה מוסמך לפעול ערב חקיקת החוק המוצע. ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת (להלן - ועדת החינוך) תדון בהגדרה המדויקת של האזור בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית.

מוצע לפרט בחוק את תפקידי הרשות וסמכויותיה, ובכלל זה חשיפה, חפירה, שימור, שחזור ופיתוח של אתרי עתיקות ומורשת, ניהולם, הפעלתם ואחזקתם; שימור

"האזור" - שטח שקמ"ט ארכיאולוגיה לפי צו העתיקות היה מוסמך לפעול בו ערב תחילתו של החוק המוצע;

"אתר" - מקום היסטורי שנקבע לפי צו העתיקות שיש בו עתיקות או שהוא קשור במאורעות היסטוריים חשובים;

"תחיקת ביטחון" - כל מסמך שהוציא מפקד כוחות צה"ל באזור, מפקד צבאי או רשות אחרת שפעלה מטעמם.

סעיפים מוצע להקים את רשות המורשת ביהודה ו-22 והשומרון (להלן - הרשות) ולקבוע שהיא תהיה תאגיד סטוטורי באחריות משרד המורשת.

⁵ קובץ המנשרים מס' 241, התשע"ד, עמ' 7035.

⁶ ס"ח התשי"ח, עמ' 92.

- (ה) רשות המורשת, מנהל הרשות ועובדיה יפעלו למימוש סמכויותיהם בדרכים המפורטות בתחיקת הביטחון.
4. (א) סמכויות הניהול, האחזקה וההפעלה של אתר בפארק שהוכרו בצו בדבר פארקים (יהודה והשומרון) (מס' 373), התש"ל-1970, או בשמורת טבע שהוכרזה בצו בדבר הגנה על הטבע (יהודה ושומרון) (מס' 363), התש"ל-1969⁷, יופעלו בהתאם לתחיקת הביטחון; במקרה של מחלוקת יגברו סמכויות רשות המורשת.
- (ב) סמכויות השמירה, הניהול, האחזקה וההפעלה של מקום קדוש לפי צו בדבר שמירה על המקומות הקדושים (יהודה והשומרון) (מס' 327), התשכ"ט-1969⁸ (להלן - צו המקומות הקדושים), יופעלו בהתאם לתחיקת הביטחון; במקרה של מחלוקת יובא העניין בפני ועדה שהרכבה יהיה ראש רשות המורשת, ראש הרשות המוסמכת לפי צו המקומות הקדושים וחבר נוסף שתבחר ועדת השרים כאמור בסעיף 29(ג) לחוק העתיקות, התשל"ח-1978⁹.
5. (א) לשם שמירה, ניהול, אחזקה או הפעלה של אתר באזור, הרשות רשאית, באישור המועצה, להתקשר עם תאגיד או עם רשות מקומית שבתחומה נמצא האתר, בכפוף להוראות סעיף 4 וליתר הוראות סעיף זה (בסעיף זה - גוף מפעיל).
- (ב) תקופת ההתקשרות עם גוף מפעיל לא תעלה על חמש שנים, ואפשר לשוב ולהאריכה בתקופות נוספות שכל אחת מהן לא תעלה על חמש שנים.
- (ג) ההתקשרות עם גוף מפעיל תיעשה לפי הוראות כל דין.
- (ד) גוף מפעיל יפעל בהתאם למדיניות ולהנחיות שתקבע הרשות, תוך שמירה על האינטרס הציבורי ועל אופיו הממלכתי של האתר.
- (ה) הרשות תפקח באופן שוטף אחר פעילות גוף מפעיל.
- (ו) הרשות תאפשר למי שרואה את עצמו נפגע מפעולה של גוף מפעיל להגיש פנייה מנומקת בהתאם לנוהל שתקבע.

ד ב ר י ה ס ב ר

בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תבחן ועדת החינוך את הסמכויות הקבועות בתחיקת הביטחון לשם טיפול בעתיקות ובאתרי מורשת אשר מוצע להקנות לרשות המורשת, בין השאר בהשוואה לסמכויות הנתונות לרשות העתיקות לשם טיפול בעתיקות בישראל.

סעיף 4 מוצע להסדיר את סדרי העבודה והתיאום בין רשות המורשת לרשויות אחרות שיש להן סמכויות באזור לעניין אתרי עתיקות ומורשת שהוכרו גם כפארקים או כשמורות טבע או שיש בהם מקום קדוש לפי תחיקת הביטחון.

סעיף 5 מוצע לאפשר לרשות המורשת להתקשר עם רשות מקומית או עם תאגיד לשם שמירה, ניהול, אחזקה או הפעלה של אתר עתיקות או אתר

ושחזור של עתיקות וכן ניהול אוצרות העתיקות של האזור ושמירתם; פיקוח על חפירות ארכיאולוגיות באזור; עריכת מחקרים וניהול מידע ארכיאולוגי וספרייה מדעית בתחום העתיקות והמורשת באזור; קידום ועידוד של פעילויות חינוך והסברה, וכן קיום קשרים בין-לאומיים בתחום הארכיאולוגיה. כמו כן תהיה הרשות מוסמכת לרכוש מקרקעין או להפקיע מקרקעין ועתיקות ככל שהדבר יידרש לשם שמירה, שימור, מחקר או פיתוח של אתרי עתיקות ומורשת באזור.

רשות המורשת, מנהל הרשות ועובדיה יפעלו למימוש סמכויותיהם בדרכים המפורטות בתחיקת הביטחון. מובהר כי אין בחוק המוצע כדי לגרוע מסמכויות הנתונות לכוחות הביטחון ולמפקד הצבאי לפי תחיקת הביטחון, אך במקרה של סתירה, יגברו הוראות החוק המוצע.

⁷ קובץ המנשרים מס' 22, התש"ל, עמ' 781.

⁸ קובץ המנשרים מס' 22, התש"ל, עמ' 769.

⁹ קובץ המנשרים מס' 19, התש"ל, עמ' 663.

¹⁰ ס"ח התשל"ח, עמ' 76.

פרק ג': מועצת רשות המורשת

6. (א) המועצה של רשות המורשת תהיה בת תשעה חברים שימנה השר, והם: מועצת רשות המורשת

- (1) ארבעה נציגי ציבור בעלי מומחיות או ניסיון משמעותי באחד מהתחומים האלה: עתיקות, היסטוריה, ארכיאולוגיה או מורשת; לפחות אחד מהם יהיה איש סגל אקדמי מאחד מהתחומים האמורים במוסד מוכר המקיים לימודים לתואר בתחום ההיסטוריה או הארכיאולוגיה, והוא ימונה בהתייעצות עם המועצה להשכלה גבוהה;
- (2) נציג רשות העתיקות, לפי המלצת יושב ראש מועצת רשות העתיקות;
- (3) שני ראשי רשויות מקומיות באזור או שני עובדי הרשויות המקומיות שמינו ראשי אותן רשויות מקומיות, אחד מכל רשות מקומית;
- (4) נציג משרד הביטחון מקרב עובדי משרד הביטחון או יחידות סמך של משרד הביטחון, לפי המלצת שר הביטחון;
- (5) נציג משרד המורשת מקרב עובדי משרד המורשת.

(ב) השר, בהתייעצות עם המועצה, ימנה את יושב ראש המועצה מקרב חברי המועצה המנויים בפסקאות (1) ו-(2).

(ג) לא ימונה לחבר המועצה מי שהורשע בעבירה פלילית או בעבירת משמעת שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לכהן כחבר המועצה.

(ד) חבר המועצה יתמנה לתקופה של ארבע שנים, ורשאי השר להאריך את תקופת כהונתו לתקופת כהונה נוספת, ובלבד שלא יכהן יותר משתי תקופות כהונה רצופות.

7. (א) המועצה - תפקידי המועצה

- (1) תקבע את המדיניות הכללית של הרשות בתחום תפקידיה;
 - (2) תאשר את תקציב הרשות ואת תוכנית העבודה השנתית של הרשות;
 - (3) תפקח על ביצוע המדיניות, התוכניות והתקציבים של הרשות;
 - (4) תפקח על עבודת המנהל, ובכלל זה תקבל ממנו דוחות על פעילות הרשות;
 - (5) תדון בדוחות הכספיים שיגיש לה המנהל.
- (ב) המועצה, באישור השר, תקבע כללים להפעלת אתרים וניהולם ולפיקוח עליהם.
- (ג) המועצה תגיש לשר, אחת לשנה לפחות, דוח על פעולות הרשות, וכן תמסור לו לפי דרישתו כל ידיעה על פעולותיה.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיפים מוצע לקבוע כי במסגרת רשות המורשת 7 ו-23 תוקם מועצה בת תשעה חברים ובה נציגי משרד המורשת ומשרד הביטחון, נציג רשות העתיקות, נציגי ציבור בעלי מומחיות או ניסיון בתחומי עתיקות, היסטוריה, ארכיאולוגיה או מורשת שלפחות אחד מהם יהיה נציג סגל אקדמי ונציגי רשויות מקומיות באזור שר המורשת יהיה ממונה על ביצוע החוק וימנה את המועצה, והיא תפעל ותייעץ לו בכל הנוגע ליישום החוק המוצע ולהגשמת מטרותיו, תעקוב אחר פעילות הרשות ותאשר את התקציב לפעילותה.

מורשת לתקופה שלא תעלה על חמש שנים ולאפשר את הארכתה. מובהר כי ההתקשרות תיעשה בהתאם לכלל הדינים החלים על התקשרויות של רשויות ציבוריות וכי גם אם יועברו סמכויות כאמור תהיה רשות המורשת אחראית לקביעת המדיניות ולמתן הנחיות בדבר ניהול האתר ולשם שמירת אופיו הממלכתי והאינטרס הציבורי בהפעלתו. רשות המורשת תפקח באופן שוטף על פעילות הגוף המפעיל את האתר.

8. הפסקת כהונה של חבר מועצה לפני תום תקופת הכהונה
- (א) חבר המועצה שאינו נציג הממשלה יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו באחד מאלה:
- (1) התפטר במסירת כתב התפטרות ליושב ראש המועצה;
 - (2) התקיים בו סייג מן הסייגים המפורטים בסעיף 6;
 - (3) נבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו, והשה, לאחר התייעצות עם יושב ראש המועצה, העבירו מכהונתו בהודעה בכתב;
 - (4) פרש מן התפקיד שבשלו התמנה.
- (ב) יושב ראש המועצה יעביר לשר כתב התפטרות כאמור בסעיף קטן (א)(1) בתוך 96 שעות ממועד מסירתו; תוקף ההתפטרות - מתום 48 שעות לאחר מסירת כתב ההתפטרות לשר, זולת אם חזר בו חבר המועצה מהתפטרותו לפני כן במסירת מכתב לשר.
- (ג) חבר המועצה שאינו עובד המדינה ונעדר ללא סיבה מוצדקת מארבע ישיבות רצופות של המועצה, רשאי השר, לאחר התייעצות עם יושב ראש המועצה, להעבירו מכהונתו במועצה או לבטל את מינויו, לפי העניין, בהודעה בכתב.
9. גמול והחזר הוצאות
- (א) חבר המועצה לא יקבל מהרשות שכר בעד שירותיו.
- (ב) חבר המועצה יהיה זכאי לקבל מהרשות גמול בעבור השתתפותו בישיבות המועצה לפי הוראות סעיף קטן (ד), ובלבד שאינו אחד מאלה:
- (1) עובד המדינה;
 - (2) עובד גוף מתוקצב;
 - (3) עובד גוף נתמך;
 - (4) מי שזכאי לקבל גמול בעבור ההשתתפות בישיבות המועצה ממקור אחר.
- לעניין זה, "עובד המדינה", "עובד גוף מתוקצב" ו"עובד גוף נתמך" - כהגדרתם בסעיף 32 לחוק יסודות התקציב.
- (ג) חבר המועצה שאינו זכאי לגמול לפי הוראות סעיף קטן (ב), זכאי לקבל מהרשות החזר הוצאות שהוציא לשם השתתפות בישיבות המועצה לפי הוראות סעיף קטן (ד), ובלבד שאינו זכאי לקבל החזר הוצאות כאמור ממקור אחר.
- (ד) חבר המועצה זכאי לקבל גמול בסכום השווה לסכום הגמול שזכאי לו חבר מועצה בתאגיד אחר שהוא גוף מתוקצב כהגדרתו בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב, ברמת סיווג זהה לזו של הרשות בהתאם להחלטת הוועדה לסיווג תאגידים סטטוטוריים, או להחזר הוצאות, לפי העניין, בעד כל ישיבה שבה השתתף, בהתאם לקבוע בהוראות הממונה על השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר בדבר תשלום גמול והחזר הוצאות ליושב ראש וחברי מועצה בתאגידים הסטטוטוריים, לרבות לעניין סוג הישיבה ומספר הישיבות המרבי; לעניין זה, "הוועדה לסיווג תאגידים סטטוטוריים" - הוועדה הציבורית לסיווג תאגידים סטטוטוריים שהוקמה מכוח החלטת ועדת השרים לענייני כלכלה מס' כל/218 מיום י"ב באדר ב' התשנ"ה (14 במרץ 1995).
10. סדרי עבודת המועצה
- (א) המועצה תקבע לעצמה את דרכי עבודתה ונוהלי דיוניה ככל שלא נקבעו בחוק זה או לפיו.

ד ב ר י ה ס ב ר

הוראות בעניין הקמת הרשות ומעמדה, המנהל הכללי של הרשות, מועצת התאגיד ותפקידיה, סדרי עבודת המועצה, כהונת חבריה ותוקף פעולותיה ואיסור העברת נכסים על ידי הרשות.

סעיפים מוצע לקבוע הוראות לעניין מעמד הרשות והמועצה בהתבססן על הוראות חוק רשות העתיקות, התשמ"ט-1989 (להלן - חוק רשות העתיקות), והן על הוראות חוקים אחרים המקימים תאגידים סטטוטוריים. בין השאר מוצעות

(ב) המניין החוקי בישיבות המועצה הוא שבעה חברים לפחות; לא היה מניין חוקי בפתיחת הישיבה, ראשי יושב ראש הישיבה לדחותה בשלושים דקות; לא נכח מניין חוקי בישיבה כעבור פרק זמן זה, תתקיים הישיבה אם השתתפו בה חמישה חברים לפחות ובהם יושב ראש המועצה.

(ג) משנפתחה הישיבה כדין לפי סעיף קטן (ב), יהיה המשכה כדין בכל מספר חברים שהוא.

(ד) המנהל או מי שהוא הסמיך לכך במקומו ראשי להיות נוכח בישיבות המועצה.

(ה) ביקשו השר או חמישה מחברי המועצה לדון בנושא מסוים, יכלול הנושא בסדר יומה של המועצה בישיבתה הקרובה.

(ו) המועצה רשאית למנות מקרב חבריה ועדת משנה לעניין מסוים שבסמכותה, לקבוע לה יושב ראש ולאצול לה מסמכיותיה, למעט הסמכות לקבוע את המדיניות הכללית של הרשות והסמכות לאשר את תקציבה.

11. קיומה של המועצה, סמכויותיה ותוקף החלטותיה לא ייפגעו בשל הפסקת כהונתו של חבר מחברי המועצה או מחמת ליקוי במינויו או בהמשך כהונתו, ובלבד שרוב חברי המועצה מכהנים כדין.

12. (א) בסעיף זה -

"בן משפחה" - בן זוג, הורה, הורה הורה, בן או בת ובני זוגם, אח או אחות וילדיהם, גיס, גיסה, דוד או דודה וילדיהם, חם, חמות, נכד או נכדה, לרבות קרוב כאמור שהוא שלוב (חורג);

"בעל עניין" - כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968¹¹;

"טיפול" - לרבות קבלת החלטה, העלאת נושא לדיון, נוכחות בדיון, השתתפות בדיון או בהצבעה, או עיסוק בנושא מחוץ לדיון;

"ניגוד עניינים", של חבר המועצה - ניגוד עניינים בין מילוי תפקידו במועצה ובין עניין אישי או תפקיד אחר, שלו או של קרובו;

"קרוב", של חבר המועצה - כל אחד מאלה:

(1) בן משפחה של חבר המועצה;

(2) אדם שלחבר המועצה יש עניין במצבו הכלכלי;

(3) תאגיד שחבר המועצה, בן משפחתו או אדם כאמור בפסקה (2) הם בעלי עניין בו;

(4) גוף שחבר המועצה, בן משפחתו או אדם כאמור בפסקה (2) הם מנהלים או עובדים אחראים בו.

(ב) לא ימונה לחבר המועצה ולא יכהן כחבר כאמור מי שבשל כהונתו יימצא, באופן תדיר, במצב של ניגוד עניינים אשר ימנע ממנו למלא את עיקר תפקידו במועצה.

(ג) חבר המועצה לא יטפל במסגרת תפקידו בנושא שהטיפול בו יגרום לו להימצא במצב של ניגוד עניינים.

(ד) נודע לחבר המועצה כי הוא עלול להימצא במצב של ניגוד עניינים כאמור בסעיפים קטנים (ב) או (ג), יודיע על כך בהקדם האפשרי ליושב ראש המועצה; היה חבר המועצה האמור היושב ראש - יודיע על כך לשר.

ד ב ר י ה ס ב ר

לקבוע ששר המורשת ימנה מפקחים, ואלה יפעלו במתכונת דומה ובהתאם לסמכויות הנתונות כיום לפקחי עתיקות לפי תחיקת הביטחון. בעת הכנת הצעת החוק

סעיף 17 לשם צמצום הפגיעה באתרי עתיקות ומורשת באזור וקיום הוראות החוק ותחיקת הביטחון שנועדו להגן על אתרי עתיקות ומורשת באזור, מוצע

¹¹ ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

- (ה) על אף האמור בסעיף זה, חבר מועצה שמונה לפי סעיף 6(א)(1) או (3), רשאי להביא בחשבון גם את ענייניו של הגוף או הציבור שהוא נציגו, ככל שהם קשורים לתפקידי המועצה, ולא יראו אותו כמי שנמצא במצב של ניגוד עניינים בשל כך בלבד.
13. חברי המועצה שאינם עובדי המדינה, דינם, בפעולתם כחברי המועצה, כדין עובדי המדינה לעניין חקוקים אלו ולעניין פעולותיהם במועצה:
- (1) חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ם-1979¹²;
 - (2) חוק העונשין, התשל"ז-1977¹³ - ההוראות הנוגעות לעובדי הציבור;
 - (3) חוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969¹⁴;
 - (4) פקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971¹⁵;
 - (5) חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969¹⁶;
 - (6) חוק שירות המדינה (סיווג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), התשי"ט-1959¹⁷, למעט לעניין חברי המועצה שמונו לפי סעיף 6(א)(3).
14. מינוי מבקר פנימי
- המועצה תמנה לרשות מבקר פנימי, אשר יפעל בהתאם להוראות חוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992¹⁸; המבקר הפנימי יגיש למועצה דוח על ממצאיו.
15. ועדת ביקורת
- (א) המועצה תמנה מקרב חבריה ועדת ביקורת ובה שלושה חברים; שניים יהיו חברי המועצה שמונו לפי סעיף 6(א)(1) ו-(2), ואחד מהם יהיה יושב ראש הוועדה, והשלישי יהיה חבר המועצה מקרב עובדי המדינה; יושב ראש המועצה לא יהיה חבר ועדת הביקורת.
- (ב) ועדת הביקורת -
- (1) תעמוד על ליקויים בניהול הרשות ותציע למועצה דרכים לתיקונם;
 - (2) תבחן את מערך הביקורת הפנימית של הרשות ואת תפקודו של המבקר הפנימי, וכן אם עומדים לרשותו המשאבים והכלים הנוצצים לו לשם מילוי תפקידו;
 - (3) תבחן את תוכנית העבודה של המבקר הפנימי ואת הדוחות שהגיש ותעבירם למועצה בצירוף הערותיה והמלצותיה;
 - (4) תקבע הסדרים לגבי אופן הטיפול בתלונות של עובדי הרשות וההגנה שתינתן לעובדים שהתלוננו כאמור; הסדרים כאמור יפורסמו באתר האינטרנט של הרשות.
- (ג) יושב ראש ועדת הביקורת יכנס את ועדת הביקורת לדיון בנושאים שיעמידו על סדר יומה הוא, חבר ועדה אחר, המועצה, המנהל או המבקר הפנימי.
- (ד) מי שאינו חבר ועדת הביקורת לא יהיה נוכח בישיבות הוועדה בעת דיון ובעת קבלת החלטות הוועדה, אלא אם כן קבעו יושב ראש הוועדה או הוועדה כי הוא נדרש לשם הצגת נושא מסוים; על אף האמור, המבקר הפנימי יקבל הודעות על קיום ישיבות ועדת הביקורת ויהיה רשאי להשתתף בהן.

ד ב ר י ה ס ב ר

- לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תדון ועדת החינוך בסמכויות שמוצע להקנות למפקחים לפי החוק המוצע, בין השאר בהשוואה לסמכויות מפקחי רשות העתיקות.
- סעיפים** מוצע להקים ועדת ערר בת שלושה חברים, בדומה לוועדת הערר הפועלת לפי חוק העתיקות, התשל"ח-1978, ולהסמיכה לדון

¹² ס"ח התש"ם, עמ' 2.

¹³ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

¹⁴ ס"ח התשכ"ט, עמ' 103.

¹⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 421.

¹⁶ ס"ח התשכ"ט, עמ' 144.

¹⁷ ס"ח התשי"ט, עמ' 190.

¹⁸ ס"ח התשנ"ב, עמ' 198.

(ה) ועדת הביקורת תגיש למועצה ולמנהל דוח על פעילותה אחת לשנה לפחות.

פרק ד': מנהל הרשות ועובדי הרשות

16. (א) המועצה, לפי הצעת השר, תמנה מנהל כללי לרשות המורשת; המנהל ימונה לתקופה של ארבע שנים, והמועצה רשאית לשוב ולמנותו מחדש, לפי הוראות סעיף זה, לשתי תקופות כהונה נוספות.
- (ב) לא ימונה למנהל מי שהורשע בעבירה פלילית או בעבירת משמעת שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לשמש מנהל.
- (ג) כהונת המנהל תפקע באחת מאלה:
- (1) התפטר בהודעה בכתב שהגיש לשר באמצעות המועצה;
 - (2) נבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו;
 - (3) הוא הורשע בעבירה פלילית או בעבירת משמעת שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לשמש מנהל;
 - (4) השר, באישור המועצה, החליט להעבירו מכהונתו מטעמים מיוחדים שיפורטו.
- (ד) לא תתקבל החלטה על הפסקת כהונתו של המנהל לפי סעיף קטן (ג) או (4) אלא לאחר שניתנה לו הזדמנות לטעון את טענותיו.
- (ה) בלי לגרוע מסמכויות ומתפקידים אחרים שניתנו למנהל לפי חוק זה ולפי כל חיקוק אחר, המנהל יהיה ממונה על ביצוע תפקידי הרשות, ובין השאר –
- (1) יהיה אחראי לניהול השוטף של ענייני הרשות בהתאם להחלטות המועצה, ובכלל זה הכנת הדוחות הכספיים והצעת התקציב והגשתם למועצה;
 - (2) יהיו נתונות לו הסמכויות הדרושות לניהול הרשות, ובכלל זה ייצוג הרשות בכל תפקיד מתפקידיה וחתימה על הסכמים ומסמכים אחרים בשם הרשות, בכפוף להוראות חוק זה ולהחלטות המועצה.
17. (א) השר רשאי להסמיך מפקחים מקרב עובדי הרשות או עובדי רשות העתיקות, שיהיו נתונות להם הסמכויות הנתונות לפי תחיקת הביטחון לפקח עתיקות כהגדרתו בצו העתיקות לשם ביצוע הוראות חוק זה, כולן או חלקן.
- (ב) לא ימונה מפקח אלא אם כן מתקיימים בו כל אלה:
- (1) משטרת ישראל הודיעה, לא יאוחר משלושה חודשים מיום קבלת פרטי העובד, כי היא אינה מתנגדת למינויו מטעמים של ביטחון הציבור, לרבות בשל עברו הפלילי;
 - (2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו כפי שהורה השר, בהסכמת השר לביטחון לאומי;
 - (3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים כפי שהורה השר, בהתייעצות עם השר לביטחון לאומי.

ד ב ר י ה ס ב ר

ועדת הערר, סדרי דין להגשת ערר, עיון בתיקים והמצאת החלטות ועדת הערר. מוצע תיקון משלים של התוספת הרביעית והתוספת החמישית לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000, שעניינם סמכות בית המשפט לעניינים מינהליים בירושלים לדון בהחלטות של רשויות בענייני האזור, כך, מוצע להוסיף בתוספת החמישית לחוק האמור את הסמכות לדון בערעור מינהלי על החלטות ועדת הערר. עוד מוצע להוסיף בתוספת הרביעית לחוק האמור את הסמכות לדון בעתירות על החלטות רשות

בעררים על החלטות מנהל הרשות בעניין רישיונות חפירה, רישיונות יצוא וביצוע פעולות באתרים, וכן על קביעתו כי חפץ או מבנה הם עתיקה. לוועדה יהיו הסמכויות הנתונות לוועדת חקירה לפי חוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1969, כגון סמכות לחקור ולזמן עדים, לכפות ציות, לקיים דיון פומבי או חסוי במקרים מתאימים ולקבוע את סדרי דיוניה. כמו כן יחולו על ועדת הערר חלק מהוראות חוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992, החלות על גופים מעין שיפוטיים, ובין השאר הוראות לעניין כהונת חברי

פרק ה': ועדת ערר

18. ועדת ערר (א) תוקם ועדת ערר של שלושה חברים, מהם שני חברים שתמנה המועצה שלא מקרב חבריה, והם בעלי ניסיון משמעותי או מומחיות באחד מהתחומים האלה: עתיקות, היסטוריה, ארכיאולוגיה או מורשת, ושופט או מי שכשיר להיות שופט שימנה שר המשפטים והוא יהיה יושב ראש הוועדה.

(ב) הרואה את עצמו נפגע מההחלטות המנהל המפורטות להלן, רשאי לערור עליהן לפני ועדת הערר; ואלה הן:

(1) סירוב לתת רישיון חפירה, ביטולו, התלייתו או התנייתו;

(2) סירוב לאשר ביצוע פעולה באתר;

(3) החלטה כי חפץ, מקום או מבנה הוא עתיקה;

(4) סירוב לתת רישיון יצוא, ביטולו או התנייתו.

(ג) אין בהגשת ערר כדי לבטל את תוקפה של החלטה שבשלה הוגש.

(ד) ועדת ערר רשאית לקבל ערר, לדחותו או להחליט כל החלטה אחרת.

(ה) לוועדת ערר יהיו כל הסמכויות המוקנות לוועדת חקירה כמשמעותה בחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1969¹⁹, בשינויים המחויבים.

(ו) ההוראות לפי חוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992²⁰, למעט לפי סעיפים 5, 6, 7, 13, 37, 38, 45 ו-54(ב)(3), (7) ו-(9) ו-(ג), יחולו על ערר המוגש לפי חוק זה ועל ועדת הערר, בשינויים המחויבים ובשינוי זה: הסמכויות הנתונות לבית משפט מחוזי לפי סעיף 28(ד) ו-(ה) לחוק האמור יהיו נתונות לבית המשפט לעניינים מינהליים בירושלים.

(ז) על החלטת ועדת הערר ניתן להגיש ערעור מינהלי בענייני האזור לבית המשפט לעניינים מינהליים בירושלים.

פרק ו': תקציב ונכסים

19. תקציב ומימון פעילות (א) הרשות תגיש לשר האוצר תוכנית תקציב שנתית ובה פירוט הצרכים הכספיים למימון פעולתה, ובכלל זה הוצאות שוטפות, הוצאות על כוח אדם, רכישת ציוד, פיקוח ואכיפה; תוכנית התקציב השנתית תכלול גם תקציב מיוחד בעבור סיוע של כוחות הביטחון ובעבור אתרים בעלי חשיבות ורגישות מיוחדת, ככל שיידרש; התקציב המיוחד יגובש בתיאום עם משרד הביטחון.

(ב) התקציב השנתי לפעילות הרשות ימומן מתקציב המדינה ומהכנסות הרשות; חלק התקציב השנתי שימומן מתוך תקציב המדינה ייקבע בחוק תקציב שנתי במסגרת תקציב משרד המורשת.

(ג) לשם ביצוע תפקידיה רשאית הרשות לקבל תרומות וכן להקים קרנות מחקר.

ד ב ר י ה ס ב ר

לרשות לקבל תרומות ולהקים קרנות מחקר לשם ביצוע תפקידיה, בדומה להוראות החוק החלות על רשות העתיקות בישראל. עוד מוצע לקבוע כי השתתפות אוצר המדינה בתקציב הרשות תיקבע בחוק תקציב שנתי במסגרת תקציב משרד המורשת, וכי ככל שיידרש לרשות תקציב מיוחד בעבור סיוע של כוחות הביטחון וטיפול

מינהלית אחרת שתוקם לפי החוק המוצע, כגון רשות המורשת ומנהל הרשות.

סעיפים מוצע לקבוע כי פעילות רשות המורשת תמומן מתקציב המדינה ומהכנסות הרשות מאגרות 20 ו-201 אשר יועברו לקופת הרשות. מוצע לאפשר

¹⁹ ס"ח התשכ"ט, עמ' 28.

²⁰ ס"ח התשנ"ב, עמ' 90.

20. אגרות הנגבות על ידי הרשות בעד כניסה לאתר או בעד פעולות אחרות ישולמו לקופת הרשות. אגרות
21. (א) הרשות לא תהיה רשאית למכור או להעביר בדרך אחרת נכס שבבעלותה, למעט איסור העברת נכסים שפרטים לגביהם, לרבות סוגם ושוויים, נקבעו בתקנות, אלא באישור השר. נכסים
- (ב) הרשות לא תהיה רשאית למשכן נכס שברשותה או להשכירו לתקופה העולה על עשר שנים אלא באישור השר; לעניין זה, "להשכירו לתקופה העולה על עשר שנים" – לרבות שכירות המקנה זכות לחדשה או להאריכה, או שכירות לתקופה נוספת, שבהצטרפותן לתקופות השכירות הקודמות עולות יחד על עשר שנים.
- (ג) הרשות לא תיטול הלוואה העולה על סכום שקבע השר בתקנות אלא באישור השר ושר האוצר.
- (ד) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות סעיף 5.

פרק ז': הוראות שונות

22. אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מכל סמכות הנתונה לכוחות הביטחון לפי כל דין ולמפקד שמירת דינים לפי תחיקת הביטחון, אולם אם יש סתירה בין הוראות חוק זה להוראות כל דין אחר, לרבות תחיקת הביטחון, יגברו הוראות חוק זה.
23. השר ממונה על ביצועו של חוק זה והוא רשאי, לאחר התייעצות עם המועצה, להתקין תקנות לביצועו. ביצוע ותקנות
24. בחוק רשות העתיקות, התשמ"ט-1989²¹ – תיקון חוק רשות העתיקות
- (1) בסעיף 1(א), בהגדרה "השר", במקום "שר התרבות והספורט" יבוא "שר המורשת";
- (2) בסעיף 6(א)(1) –
- (א) בפסקת משנה (א), במקום "התרבות והספורט" יבוא "המורשת";
- (ב) בפסקת משנה (ב), במקום "ראש מינהל תרבות במשרד התרבות והספורט" יבוא "מנהל אגף בכיר תשתיות מורשת במשרד המורשת";
- (ג) בפסקת משנה (ג), במקום "ראש אגף בכיר – תקציבים, תכנון ותכנית עבודה במשרד התרבות והספורט" יבוא "סמנכ"ל תכנון ותקצוב במשרד המורשת".
25. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000²² – תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים
- (1) בתוספת הרביעית, אחרי פרט 3 יבוא:
- "4. החלטה של רשות לפי חוק רשות המורשת ביהודה והשומרון, התשפ"ו-2026";
- (2) בתוספת החמישית, אחרי פרט 1 יבוא:
- "2. ערעור על החלטת ועדת ערר לפי סעיף 18 לחוק רשות המורשת ביהודה והשומרון, התשפ"ו-2026".

ד ב ר י ה ס ב ר

כך שהשר הממונה על ביצועו יהיה שר המורשת במקום שר התרבות והספורט. יצוין כי הסמכויות כבר הועברו לשר המורשת מכוח החלטת הממשלה (י"פ 11098, התשפ"ג, עמ' 3606). כמו כן, מוצע להחליף את שלושת נציגי משרד התרבות והספורט במועצת רשות העתיקות לפי סעיפים 6(א)(1)(א) עד (ג) לחוק האמור בשלושה נציגים מקרב עובדי משרד המורשת.

באתרים בעלי חשיבות ורגישות מיוחדת, הוא יגובש בתיאום עם משרד הביטחון.

סעיף 24 בהמשך להחלטת הממשלה מס' 90, וכדי לעגן בחקיקה הסדרה אחידה של אחריות שר המורשת ומשרד המורשת על הטיפול בכל תחום העתיקות בישראל ובאזור, מוצע לתקן גם את חוק רשות העתיקות

²¹ ס"ח התשמ"ט, עמ' 88; התשע"ב, עמ' 112.

²² ס"ח התש"ס, עמ' 190; התשפ"ו, עמ' 79.

- תחילה
26. תחילתו של חוק זה ...".
27. (א) מי שביהן כממונה לפי צו העתיקות (בסעיף זה - הממונה) ערב תחילתו של חוק זה, יראו אותו כמי שמונה למנהל הרשות לפי חוק זה לתקופת כהונה אחת שתחילתה ביום תחילתו של חוק זה (להלן - יום התחילה).
- (ב) תקציב שנקבע בחוק תקציב שנתי לשנת הכספים השוטפת בעבור היחידה שבראשה עומד הממונה ולא מומש עד יום התחילה, יועבר לרשות; לעניין זה, "שנת הכספים השוטפת" - שנת הכספים שבה חל יום התחילה.
- (ג) התקשוריות שנעשו לפני יום התחילה על ידי הממונה, יראו אותן כאילו נעשו על ידי הרשות.
- (ד) מקום היסטורי שהוכרז לפי תחיקת הביטחון ערב יום התחילה, יראו אותו כאתר לפי הוראות חוק זה.
28. השר ידווח לוועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת, בכתב, אחת לשנה, על יישום הוראות חוק זה בשנה שקדמה למועד הדיווח, ובין השאר בעניינים אלו:
- (1) איוש המועצה ופעילותה;
 - (2) תקציב הרשות, לרבות מקורות המימון וניצול התקציב;
 - (3) פעילות הרשות.

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 27** מוצע לקבוע הוראות מעבר לרציפות פעילותה של יחידת קמ"ט ארכיאולוגיה, תקציבה והתקשוריותיה והעברת סמכויותיה לרשות המורשת. כמו כן, מי שמכהן כקמ"ט ארכיאולוגיה יהיה מנהל הרשות לתקופת כהונה אחת של ארבע שנים.
- סעיף 28** לבסוף, לשם שיפור הפיקוח והבקרה על יישום החוק, מוצע לקבוע כי שר המורשת ידווח לוועדת החינוך אחת לשנה על פעילות רשות המורשת והמועצה ועל ניצול תקציב הרשות.
- עלות תקציבית** להערכת משרד האוצר, העלות התקציבית של הצעת החוק היא כ־30 מיליון שקלים חדשים בשנה.
- הצעת החוק היא הצעת חוק תקציבית כהגדרתה בסעיף 33 לחוק-יסוד: משק המדינה.**
- יוזם: חבר הכנסת עמית הלוי**

" המועד ייקבע בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית.